

*О.М. Пахненко, аспірант ДВНЗ
“Українська академія банківської справи НБУ”*

ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ФОНДОВОГО РИНКУ В ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИКА

Розвиток світового страхового ринку протягом останніх десятиліть ознаменувався виникненням і розвитком нових механізмів передавання страхових ризиків, які створили альтернативу традиційному перестраховуванню. Таким механізмом стало використання можливостей фондового ринку для фінансування певних груп ризиків шляхом емісії та розміщення спеціальних цінних паперів, зокрема облігацій катастроф, а також використання ряду похідних цінних паперів: варантів, свопів, опціонів.

Оскільки обсяги операцій на фондовому ринку суттєво перевищують загальну капіталізацію страхових компаній, застосування інноваційних фінансових інструментів, пов'язаних з перерозподілом страхових ризиків, дозволило суттєво розширити місткість страхового ринку. Для окремої страхової компанії впровадження нового механізму передавання ризику за рахунок сек'юритизації дало змогу нарощувати кількість і величину ризику, що береться на страхування. Іншими словами, застосування інноваційних фінансових інструментів дозволяє змінювати структуру страхового портфеля страховика в бік збільшення частки майнових ризиків стихійних лих та техногенних катастроф. Це є особливо важливим у сучасних умовах постійного зростання кількості стихійних лих та їх масштабності за розмірами економічних збитків, що відбуваються внаслідок глобальної зміни клімату, проблем парникового ефекту, підняття рівня світового океану та інших екологічних проблем. Крім того, на фоні науково-технічного розвитку зростають ризики техногенних аварій і катастроф. З'являється ряд нових ризиків, пов'язаних із виникненням нових серйозних захворювань; ризиків, пов'язаних із загрозами міжнародного тероризму, інформаційним шпіонажем тощо. Усе це розширює поле діяльності страхових компаній, викликає необхідність включення до страхового портфеля нових видів ризиків. У цих умовах з метою забезпечення стабільної роботи страховика й підтримки необхідного рівня його платоспроможності особливої актуальності набуває розвиток ефективних механізмів перерозподілу страхових ризиків, альтернативних перестраховуванню.

Слід відзначити, що страхова компанія, виступаючи в ролі інвестиційного інвестора на фінансовому ринку, може також придбавати цінні папери, призначені для сек'юритизації страхових ризиків, в інших емітентів або здійснювати обмін різними видами катастрофічних ризиків за допомогою операції своп. Придбання цінних паперів, пов'язаних з передаванням страхових ризиків, дозволяє страховій компанії диверсифікувати свій інвестиційний портфель і підвищити його якість, оскільки

зазначені цінні папери мають ряд переваг порівняно з іншими інструментами фондового ринку. По-перше, не корелюючи з циклічністю коливань фондового ринку, дані цінні папери сприяють стабілізації інвестиційних надходжень страховика. По-друге, вони забезпечують високу дохідність, що особливо важливо для страхових компаній, оскільки за рахунок прибутку від інвестиційної діяльності може компенсуватися збитковість страхових операцій.

Таким чином, розглянуті цінні папери, пов'язані з передаванням страхових ризиків, відіграють подвійну роль у діяльності страхової компанії. З одного боку, їх використання як альтернативного механізму перестраховування створює додаткове джерело фінансування страхових ризиків і забезпечує можливість нарощення частки катастрофічних ризиків у страховому портфелі компанії. З іншого боку, як об'єкт інвестування вони є ефективним механізмом диверсифікації інвестиційного портфеля страховика. У подальшому використання даних цінних паперів залежить від ефективності вирішення ряду питань, пов'язаних з формуванням і впровадженням ефективної системи регулювання їх емісії та обігу.

Пахненко, О.М. Використання інструментів фондового ринку в діяльності страховика [Текст] / О.М. Пахненко // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей V Міжнародної науково - практичної конференції (27-28 травня 2010 р.): у 2-х т. - Суми : УАБС НБУ, 2010. - Т. 2. - С.139-141.